

3. BERLINI BIENNÁLÉ A KORÁBBAN SZERZETT TUDÁS ELISMERÉSÉRŐL

2019. május 7–8.

Berlini Nyilatkozat¹ a korábban szerzett tudás elismertetéséről²

Preambulum

A korábban megszerzett tudás elismertetése (validálása) az a folyamat, amelynek során az egyén formális oktatás és képzés keretein belül és azon kívül szerzett ismereteit azonosítják, dokumentálják, értékelik és tanúsítják. Minden tanulási formát láthatóvá tesz és értékkel ruház fel; célja, hogy felfedje és kibontakoztassa a munkaerőben és a társadalomban rejlő látens tehetséget. A globalizáció, a digitalizáció és a migráció megváltoztatja, hogyan dolgozunk és tanulunk. Ahol már teret nyert a korábban szerzett tudás elismerésének gyakorlata, láthatjuk, hogy felbecsülhetetlen értékű hidat képez az egyén és a társadalom, a tanulás és a munka között. A korábban szerzett tudás elismerésének további erősítése érdekében mi, az elismertetésért munkálkodó közösség, az alábbi átfogó elveket fogalmazzuk meg a szilárd és hatékony validálási rendszer érdekében.

1. § Szervezés

- 1.1. Az elismertetésnek legyenek az egyén számára világos, széles körben ismertett, mindenki számára hozzáférhető bemeneti pontjai.
- 1.2. Az elismerési folyamat kialakításában, alkalmazásában, továbbfejlesztésében és minőségbiztosításában részt vevő minden érintett szerepét és feladatait világosan határozzák meg.
- 1.3. A megfelelő érintettek működjenek együtt annak érdekében, hogy a társadalom széles körben ismerje el és tartsa értéknek a validált eredményeket.
- 1.4. Az elismerést hozzá kell kapcsolni a képesítési keretrendszerekhez (az EKKR-hez³, a nemzeti és transznacionális képesítési keretrendszerekhez).
- 1.5. Az elismertetési folyamat minden szintjén legyen tanácsadás és támogatás.

2. § Finanszírozás

- 2.1. Olyan fenntartható és átlátható finanszírozási modellt kell kialakítani, amely a validáció valamennyi költségére kiterjed, ideértve a tanácsadást, a személyzeti, az infrastrukturális és az eszköz-költségeket, valamint a támogató mechanizmusok költségeit.
- 2.2. Az elismertetést anyagi helyzettől függetlenül mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni.

¹ Berlinben két évente rendezik meg a Validációs Fesztivált, ami valójában egy széleskörű kongresszus validációs szervezetek, szakemberek és az oktatási, vállalati és civil szektor szereplőinek részvételével. (a szerk.)

² A nyilatkozat eredeti címében *validation of prior learning* szerepel. Ez egy kifejezésváltozat, hasonló kifejezések a *recognition of prior learning*, az *assessment of prior experiential learning* és a *validation of non-formal and informal learning*. Magyarul nem honosodott meg még egyetlen kifejezésforma, a változatok között szerepel az „előzetes tudás”, a „hozott tudás”, az „előzetes tanulás”, a „nemformális és informális tanulás”, a „tapasztalati tanulás elismerése”, „értékelése” vagy „validációja”, a „kompetenciák” vagy a „tanulási eredmények elismerése”, illetve a „képességmérés”. (a szerk.)

³ Európai Képesítési Keretrendszer. Bővebben lásd itt:

https://www.magyarkepesites.hu/kepesitesi_keretrendszerek/ekkr

3. BERLINI BIENNÁLÉ A KORÁBBAN SZERZETT TUDÁS ELISMERÉSÉRŐL

2019. május 7–8.

2.3. A tanulási eredmények elismerését finanszírozó rendszernek a meglévő infrastruktúrán kell alapulnia, a validálási úttól és szolgáltatótól függetlenül.

2.4. Az elismerés költségeit és hasznát – ideértve társadalmi és gazdasági hatását – folyamatosan követni és elemezni kell, és az elemzés eredményét meg kell osztani az érintettekkel.

2.5. A validálási rendszerek és megoldások kialakításához előzetes befektetés szükséges.

3. § Eljárások és eszközök

3.1. Minőségbiztosítási struktúrákat kell kialakítani az értékelési eszközök érvényességének, megbízhatóságának, méltányosságának és fenntarthatóságának biztosítása érdekében.

3.2. Megbízható, elismert és frissíthető eszközökkel rugalmas, egyénre szabott elismerési utak alakíthatók ki, amelyek alkalmazkodnak a tanulók sokszínűségéhez és tanulási útjaik sokféleségéhez.

3.3. A validálási eljárások hivatkozzanak elfogadott, tanulási eredményben kifejezett standardokra, például a nemzeti képesítési keretrendszerre és/vagy egyes ágazati standardokra.

3.4. Az életpálya- és tanulási utak rugalmasságának biztosítása érdekében a validálási eljárások a folyamat minden szintjén legyenek moduláris szerkezetűek, átláthatóak és érthetőek.

3.5. Az elismerés eredménye kreditek formájában jelenjen meg, amelyek beszámításával lerövidíthető a tanulási időszak; illetve vezessen teljes vagy részleges képesítéshez, vagy nyisson utat a továbbtanuláshoz és a munkához.

3.6. Az értékelők vegyenek részt megfelelő képzésben, és rendelkezzenek megfelelő szakképzettséggel, hogy a nyitott, szakszerű és nem diszkriminatív hozzáállás biztosítható legyen.

3.7. Az elismertetésnek bármilyen korábbi formális képesítés nélkül is hozzáférhetőnek kell lennie.

4. § Támogató struktúrák

4.1. A tanulásba, pályaválasztási tanácsadásba és a munkába be kell ágyazni az informális és a nemformális tanulás eredményeinek elismerésével kapcsolatos tájékoztatást, hogy az egyéneknél tudatosuljon az elismertetés lehetősége.

4.2. Az elismertetési folyamat valamennyi szakasza előtt, alatt és után hozzáférhető útmutatást és támogatást kell biztosítani.

4.3. Az elismerési rendszerhez online és offline módon hozzáférhető belépési pontokat kell biztosítani.

4.4. A validáló szakembereknek a korábban szerzett tudás elismeréséhez megfelelő szakképzettséggel és képesítéssel/jogosultsággal kell rendelkezniük.

4.5. Az értékelési és tanúsítási szakasz során az értékelőknek biztosítaniuk kell a folyamat objektív, méltányos és átlátható voltát.

5. § Validálás utáni utak

3. BERLINI BIENNÁLÉ A KORÁBBAN SZERZETT TUDÁS ELISMERÉSÉRŐL

2019. május 7–8.

- 5.1. A korábban megszerzett tudás elismerése könnyítse meg az egyén számára a személyes fejlődést és a vertikális, horizontális és átlós irányú mobilitást a szervezeten, az ágazaton és az országon belül és/vagy ezek között.
- 5.2. A validálás eredménye valamennyi érintett fél számára legyen átlátható, megbízható és hiteles.
- 5.3. Ahol releváns, az elismerést igazoló tanúsítvány legyen egyenértékű a formális oktatás keretében szerezhető bizonyítvánnyal/oklevéllel, hogy ugyanolyan értékű, szilárd építőelemként szolgáljon a munkaerőpiacon és az oktatásban.
- 5.4. Az elismerési eljárás eredménye alapján további tanulási lehetőségeket kell felkínálni; ezeket az egyén tanulási preferenciáihoz kell igazítani.
- 5.5. Az egyént képessé kell tenni arra, hogy az oktatási rendszer felelősei, a munkaadók és a társadalmi partnerek mellett aktív részvevő legyen a funkcionális tanulási és munkavállalási utak megteremtésében.
- 5.6. A validálást követően is biztosítani kell a tanácsadást.

6. § Jogi keret

- 6.1. A korábban megszerzett tudás elismerését a megfelelő jogi keretbe kell beágyazni, az érintett szakpolitikai területekkel egyeztetve.
- 6.2. Az elismerés jogi keretének meg kell teremtenie az egyén jogát az elismertetéshez, az azzal kapcsolatos tanácsadáshoz, valamint a fellebbezéshez.
- 6.3. A jogi keretnek egy hosszú távon fenntartható finanszírozási rendszert is meg kell alapoznia.
- 6.4. A jogi keretnek fel kell állítania egy az elismerés biztosításának, elterjesztésének, valamint a minőségbiztosításnak a felügyeletét minimumkövetelményként ellátó, és az elismerési rendszer(ek)e)t koordináló szabályzó szervet/szerveket.
- 6.5. A diszkrimináció elkerülése érdekében a (rész)képesítéseknek és elismerő tanúsítványoknak egyformának kell lenniük.
- 6.6. Az elismerési rendszer további fejlődése érdekében a jogszabályokat rendszeresen felül kell vizsgálni.